

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

УДК 338.262.7

Л.М. Фільштейн, проф., д-р екон. наук

Ю.В. Малаховський, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Алі Ахмед Кансо, асп.

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Американський університет культури та освіти, м. Бейрут, Ліван

Методологічні підходи до стратегічного управління розвитком мезосистем в структурі національної економіки

У статті узагальнюються методологічні підходи до стратегічного розвитку мезоекономічних систем, що переслідують мету заощадження суспільних витрат у ході управління процесами функціонування суб'єктів господарювання різних форм власності в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки. Наводиться класифікація та дається характеристика основних видів витрат на організацію кругообігу життєвих благ в масштабах національної економіки. Обґрунтовується визначальний вплив процесів заощадження транзакційних коштів на рівень кінцевого споживання валового внутрішнього продукту в умовах державного управління розвитком секторальної структури за реалізації моделі постіндустріального технологічного устрою системи господарювання **мезоекономічні системи, стратегічне управління, транзакційні витрати, постіндустріальне суспільство, інституціоналізм**

Л.М. Фильштейн, проф., д-р екон. наук

Ю.В. Малаховский, доц., канд. экон. наук

Кировоградский национальный технический университет, г. Кропивницкий, Украина

Али Ахмед Кансо, асп.

Кировоградский национальный технический университет, г. Кропивницкий, Украина

Американский университет культуры и образования, г. Бейрут, Ливан

Методологические подходы к стратегическому управлению развитием мезосистем в структуре национальной экономики

В статье обобщаются методологические подходы к стратегическому развитию мезоэкономических систем, которые преследуют цель экономии общественных затрат в ходе управления процессами функционирования субъектов хозяйствования различных форм собственности в условиях социально ориентированной рыночной экономики. Приводится классификация и дается характеристика основных видов затрат на организацию кругооборота жизненных благ в масштабах национальной экономики. Обосновывается определяющее влияние процессов сокращения транзакционных издержек на уровень конечного потребления валового внутреннего продукта в условиях государственного управления развитием секторальной структуры для модели постиндустриального технологического уклада системы хозяйствования **мезоэкономические системы, стратегическое управление, транзакционные издержки, постиндустриальное общество, институционализм**

Постановка проблеми. Національна економіка – складно організована в умовах досягнутого рівня розвитку продуктивних сил система виробництва, розподілу, перерозподілу, обміну і споживання продуктів праці між учасниками її суспільного поділу, що ідентифікується як інтегративне ціле. Ця системна особливість вимагає обґрунтування специфічних рис національної економіки як органічного цілого, характерною особливістю якого є: поява нових якостей у процесі розвитку; формування нових типів цілісності; виникнення нових структурних рівнів та їх ієрархічної супідрядності; розділення цілісних систем на неорганічні та органічні елементи [5, с. 736-737].

Структурно-функціональний аналіз, один з принципів системного дослідження економіки, передбачає дослідження явищ та процесів, що відбуваються в ній, як структурно розчленованої цілісності, в якій кожен елемент має певне визначене функціональне призначення. Поняття функції при цьому набуває двох значень: по-перше – утилітного, що відображає службове використання окремо визначеного елемента соціально-економічної системи по відношенню до іншого (системи в цілому); по-друге, – виразу залежності, детермінізму в межах системи, у випадку існування функціональної залежності зміни однієї частини від змін іншої. З цієї точки зору, вивчення мезоекономічних систем, особливої креативної ролі, яку вони відіграють у становленні та розвитку постіндустріальної інституціональної економіки, є актуальним завданням формування стратегічного підходу до управління її національним комплексом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Самостійними рівнями господарських систем, що функціонують в глобальному економічному просторі, О. Іншаков [1], Г. Клейнер [2; 3], В. Дементьев [3], С. Полчихина [4], Л. Шеховцова [6] пропонують вважати: (а) мегаекономічну взаємовідносин національної економіки країни зі світовою господарською системою в цілому; (б) субекономічну функціонування транснаціональних корпорацій, міждержавних організацій; (с) макроекономічну національної економіки; (д) мезоекономічну регіональну та галузеву (включаючи господарські взаємовідносини у рамках суспільного поділу праці в межах регіону, окремих видів економічної діяльності; комплексів галузей національної економіки); (е) мікроекономічну господарських взаємозв'язків підприємств, організацій, об'єднань усіх видів фінансово-промислових груп; окремих, передбачених чинним законодавством, організаційно-правових форм господарювання; внутрішніх виробничих, між службами та підрозділами підприємств, організацій, об'єднань тощо; (ф) номосистему “економіки домогосподарств”; (г) наносистему “економіки фізичних осіб”.

Структура – головна характеристика, інваріантний аспект національної економіки, сукупність стійких зв'язків між її частинами, що забезпечує збереження основних властивостей об'єкта у випадку внутрішніх та зовнішніх змін. До традиційних умовних структурних елементів не прийнято відносити сфери діяльності, інституційні сектори, ринки факторів виробництва, господарські та міжгалузеві комплекси, галузі, економічні райони та адміністративно-територіальні одиниці країни. Одночасно, системний рівень організації національної економіки передбачає вирізнення у її складі комплексу підсистем: організаційної, структурної, функціонально-ресурсної, інституційної. Функціонально-ресурсна включає до свого складу сукупність потенціалів розвитку національної економіки – природно-ресурсний, виробничий, демографічний, трудовий, науково-технічний тощо. Організаційна – сукупність суб'єктів господарювання різного рівня, взаємовідносини та взаємозв'язки між ними. Структурна вивчає функціонування господарських комплексів, а інституційна – низку державних, а також спеціалізованих організацій, що діють в рамках окремих ринків.

Здійснювані різними авторами підходи до структуризації елементів національної економіки, між тим, не можуть у незмінному вигляді бути покладені в основу стратегічного управління їх взаємодією з метою досягнення бажаного синергетичного ефекту. Це означає також і те, що хоча мету управління окремими підсистемами національної економіки сформульовано достатньо чітко, подальший керований органами державного управління розвиток вимагає інтегрування, агрегації мети стратегічного управління з поправкою на особливості функціонування постіндустріального технологічного устрою системи господарювання на рівні національної економіки.

Постановка завдання. Метою даної публікації є узагальнення методологічних підходів з метою визначення сутності категорії “мезосистеми в структурі національної економіки”, а також формулювання стратегічних принципів управління ними в умовах організації державного регулювання розвитку секторальної структури за реалізації моделі постіндустріального технологічного устрою системи господарювання.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи методологічні аспекти дослідження сутності мезоекономічних систем, зазначимо, що поняття їх визначності пов’язується з особливостями та можливостями мовних засобів описування та формалізації явища, а також аксіоматичною побудовою теорій.

Визначення мезоекономічної системи полягає у можливості формулювати критерії її відрізнення, специфікації від інших об’єктів, включаючи особливості побудови та застосування, а також формувати значення введеного заново або уточнювати значення знакового виразу, що вже використовується [5, с. 445]. Визначення також полягає у формулюванні у явній та стисnutій формі основного змісту поняття.

Як зазначають в своїй праці “Мікро-мезо-макро” (“Micro-meso-macro”) К. Допфер (K. Dopfer), Дж. Фостер (J. Foster), Дж. Потс (J. Potts), застосування терміну “мезоекономіка” пов’язується з необхідністю розробки аналітичної бази дослідження динамічних перетворень базових елементів економіки, що еволюціонує [12, с. 263]. На думку авторів, з еволюційної точки зору, нездійсненим є просте агрегування, поступове перетікання, механістичне перетворення мікроекономічних процесів у макроекономічні. Введення до наукового обігу поняття “мезоекономіка” пояснюється не лише потребою класифікувати окремі економічні феномени певного рівня організації, що не підпадають під визначення мікроекономічних або макроекономічних, або ж необхідністю аналізувати не рівноважні ринкові структури, але й онтологічним підходом до ідентифікації, таксономії та концептуалізації динамічних будівельних блоків національного економічного універсуму.

Розвинута Й. Шумпетером [21; 22] та його послідовниками [15; 19] ідея еволюційних макрогенерацій концентрується у сформульованому ними визначенні економіки, яка постає у вигляді комплексу правил поведінки щодо поділу праці, формування організаційної структури управління в умовах домінування приватної власності, вільної конкуренції, системи обміну результатами діяльності, що розвивається протягом тривалого періоду часу, як унікального способу мережного комбінування елементів продуктивних сил, що сприяє створенню споживчого продукту.

В цілому, такий підхід до визначення сутності поняття мезоекономіки склався за інтенсивного розвитку нових тенденцій сучасної економічної теорії, а саме неоінституціональної та нової інституціональної економічної теорії (рис. 1).

Ще одним вагомим аргументом на користь запровадження мезоекономічного підходу до управління структурними перетвореннями еволюційної економіки є те, що за умови використання лише базових мікроекономічних підходів (раціональні очікування, еволюційна теорія ігор), а також універсальних положень макроекономічних теорій (теорія нелінійного зростання, економетричне моделювання стану рівноваги на макроекономічному рівні) неможливо пояснити динаміку та послідовність фактичних змін, які логічно пояснюються у випадку залучення поняття “мезотраскторії економічної еволюції”.

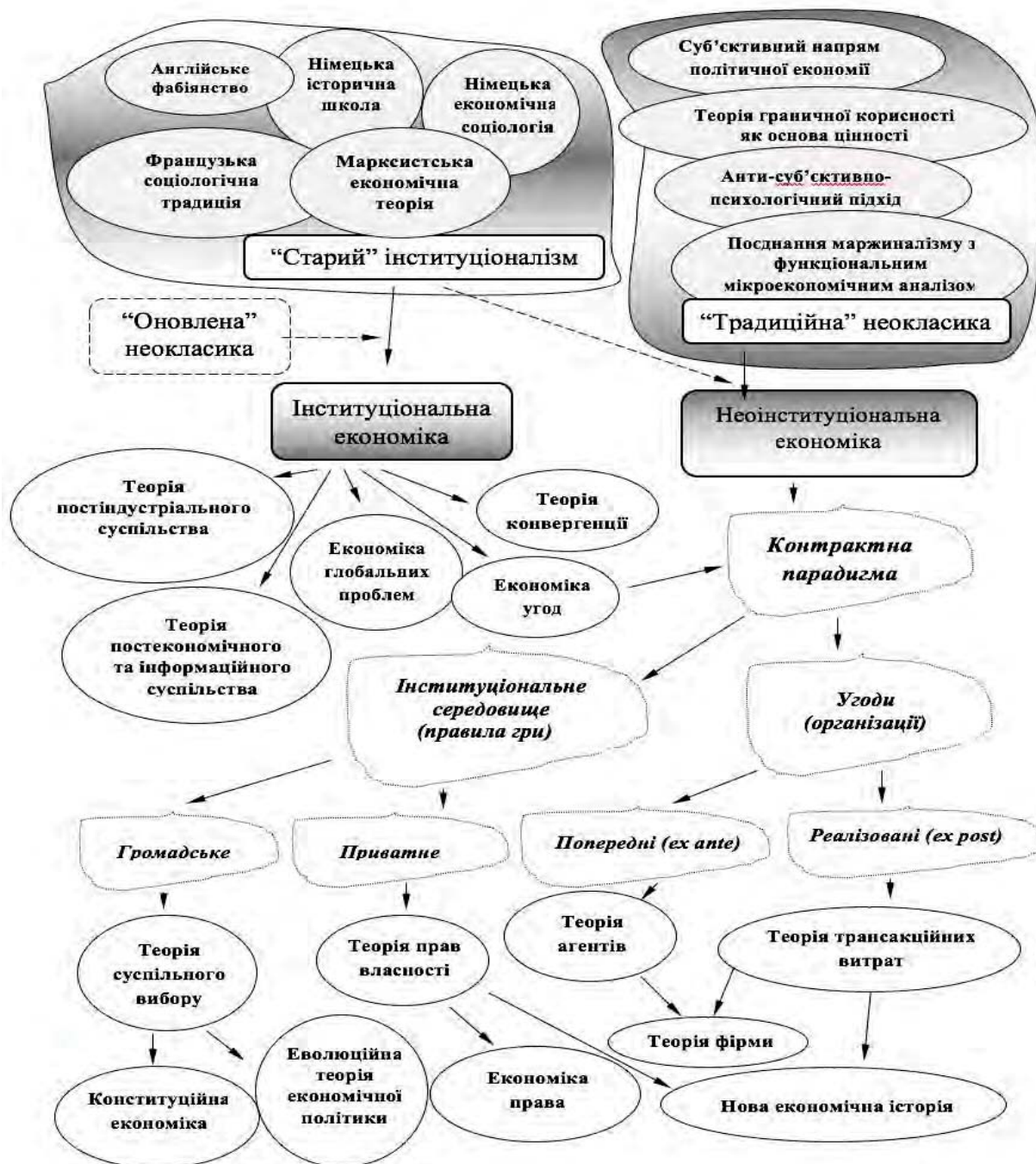

Рисунок 1 – Формування “теоретичного поля” системи підходів до управління процесами функціонування мезоекономічних систем в структурі національної економіки
 Джерело: укладено за [7; 8; 10-14; 16; 20; 23].

Остання постає у вигляді трифазного процесу зародження (появи) (“origination”), дифузії (прийняття та адаптації) (“mass adoption, adaptation and diffusion”), підтримання (технічного супроводження) (“retention – maintenance and replication”) оновлених правил поведінки агента мікроекономічної діяльності з “правильного розпізнавання обставин діяльності” [15, с. 73] у середовищі макроекономічної системи, що еволюціонує.

У практичній площині це означає, що одночасно з результатами діяльності реального сектору виробництва життєвих благ, суттєвий вплив на рівень кінцевого споживання ВВП спричиняє інтенсивність взаємодії економічних суб'єктів, що здійснюється у середовищі функціонування транзакційного сектору національної економіки. Об'єктом державного управління в цьому випадку стає не окремий інваріантний аспект національної економіки, а процес формування соціальної ренти, заощадження коштів за рахунок реструктуризації інституціональних установ на основі специфікації прав власності, створення організаційних структур, що забезпечують їх ефективний обмін, порівняння та економію витрат, що виникають у ході процесу. Він охоплює діяльність інституцій з оптимізації фінансових, торговельних та інформаційних транзакцій у процесі подолання "сил тертя в економіці", що об'єктивно виражається у заощадженні коштів на подолання перешкод на шляху переходу життєвих благ від їх виробників до споживачів [9; 17; 18].

Розмірковуючи про предмет мезоекономіки, вважаємо за доцільне проведення В. Дементьєвим [3] аналогії між корпускулярно-хвильовою та мезоекономічної теорією, вбачаючи певні паралелі між поведінкою окремих мікроекономічних агентів як окремих часток, розглядаючи при цьому мезоекономічні процеси як хвилі. Мезосистемний підхід до аналізу економіки, за нашим переконанням, методологічно відповідає корпускулярно-хвильовому у квантовій механіці. При цьому забезпечується здійснення комплексного підходу до аналізу мезоекономічних структур та їх учасників з точки зору переходу від називної економіки знеособлених господарських одиниць, що демонструють примітивні реакції на зміни зовнішнього середовища, "економіки фізичних осіб" ("common economics") до іменованої економіки неоднорідних структур, що демонструють складну реакцію на зовнішні подразнення ("named economics"), "економіки брендів".

Погляди окремих авторів щодо стратегічної спрямованості здійснюваних підходів до визначення сутності поняття мезоекономічної структури в системі національної економіки роблять можливим виокремити такі їх характерні особливості, як:

- сукупності інтегрованих ланок економіки, в котрих стратегічне управління і координація відтворювальних процесів здійснюється з метою скорочення транзакційних витрат крупних корпоративних і договірних структур (недержавних та державно-приватних холдингів і інших асоціацій) [4];

- елементу національної економіки, що перебуває в економічному просторі між макро- та мікроекономікою (рівень взаємодії, функціонування і розвитку галузей, ринків, регіонів, крупних міжгалузевих економічних комплексів, сукупності підприємств, що згруповані за іншими ознаками) [3];

- сукупності підприємств та організацій, що демонструють одночасно поведінку *групи* об'єктів та *групового* об'єкту [3];

- відносно стабільної у просторі і часі частини оточуючого світу, що має властивості зовнішньої цілісності та внутрішньої різноманітності, характеристичні ознаки об'єктної, середовищної, процесної та проектної систем, універсальну внутрішню структуру, особливий характер прояву часових та просторових ознак розгортання, яка приймає участь у реалізації базових економічних функцій (виробництво – розподіл – обмін – споживання), виконанні варіативних загальносистемних функцій, що засновані на локалізації в економічному просторі і часі [3];

- сукупності ринкових економічних суб'єктів (у т. ч. регіональних), з точки зору парних та групових взаємозв'язків, на які спричиняють суттєвий вплив мережеві структури, партнерські взаємовідносини, стратегічні альянси [6];

Виходячи з потреб стратегічного програмування розвитку, придатним для практичного використання видається визначення сутності мезоекономічної структури (МЕС) саме за п'ятирівневої стратифікації структури національної економіки (НЕ) [1]. У подальшому, виходячи з того, що призначенням мезоекономічної структури (МЕС) є досягнення мети системи вищого рівня (СВР – НЕ), а базовим рівнем її формування виступає система нижчого рівня (СНР), зміст функціонування полягає у реалізації специфічних засобів ефективного розвитку СВР у процесі використання економічного потенціалу СНР в межах МЕС – їх мезоекономічного об'єднання.

При цьому на мезоекономічному галузевому рівні відбувається об'єднання мікроекономічних потенціалів, що регулюються переважно засобами централізованого екстериторіального впливу, а мезоекономічне територіальне об'єднання передбачає включення до свого складу як вертикально інтегрованих корпоративних формувань, так і ринкових територіальних корпорацій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Виділяючи основні типові складові мезоекономіки, що базується на традиційних соціально-економічних формуваннях, зазначимо, що перехід до моделі постіндустріального технологічного устрою національної економіки вимагає усунення негативних наслідків демонтажу інститутів централізованого управління нею. Серед засобів вирішення проблеми – формування стабільних за складом учасників, внутрішніх факторів та характером траєкторії розвитку мезосистем в структурі національної економіки. Перелік різновидів відносин до регулювання між ними є набагато ширшим від конкуренції і включає контактування, копродукцію, кооперацію, координацію, коєволюцію, консолідацію.

Розширення гами функціональних взаємовідносин, шляхів обміну поточною інформацією про діяльність суб'єктів, інтенсивності врахування перспективних намірів їх діяльності може здійснюватись шляхом створення зусиллями владних структур різного рівня компетенції мезосистемних формувань, що мають за мету забезпечити розвиток та реалізувати можливі варіанти заощадження транзакційних витрат: професійні галузеві об'єднання інженерно-технічних працівників підприємств галузі; професійні галузеві центри зайнятості; галузеві та професійні центри перепідготовки кадрів; галузеві вищі навчальні заклади різного рівня акредитації; галузеві дослідницькі та інформаційно-інноваційні центри; галузеві, а також спеціалізовані видавництва, що відображають функціонування ринків; альянси (“м'які об'єднання”) підприємств галузі; альянси підприємств регіону (міста, області); регіональні фондові ринки; галузеві та міжгалузеві системи індикативного планування та прогнозування; об'єднання учасників товарних ринків (виробників, споживачів) з метою виведення національної економіки на траєкторію стабільного, збалансованого та ефективного розвитку. Дослідження умов та середовища функціонування означених мезосистемних формувань і визначає перспективи подальших досліджень.

Список літератури

1. Иншаков О.В. Структурное уточнение содержания экономической теории: потенциал многоуровневого подхода [Текст] / О.В. Иншаков // Российский экономический журнал. – 2003. – № 3. – С. 84–87.
2. Мезоэкономика переходного периода: рынки, отрасли, предприятия [Текст] / под ред. чл.-корр. РАН Г.Б.Клейнера. – ЦЭМИ РАН. – М.: Наука, 2001. – 516 с.
3. Мезоэкономика развития [Электронный ресурс] / под ред. чл.-корр. РАН Г.Б. Клейнера. – ЦЭМИ РАН. – Режим доступа: <http://kleiner.ru/wp-content/uploads/2014/09/Mezo-razv1.pdf>.
4. Полчихина С.В. Холдинг как институциональная структура мезоэкономики : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 – “Экономика и управление народным хозяйством” [Электронный ресурс] / Светлана Владимировна Полчихина; Российский государственный педагогический университет им. А.И. Герцена. – Санкт-Петербург, 2003. –

- Режим доступу: <http://diss.seluk.ru/av-ekonomika/1911809-1-holding-kak-institucionalnaya-struktura-mezoekonomiki.php>.
5. Философский энциклопедический словарь [Текст] / Редкол.: С.С. Аверинцев, Э.А. Араб-оглы, Л.Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М.: Сов. Энциклопедия, 1989. – 815 с.
 6. Шеховцева Л.С. Регион как субъект развития [Текст] / Л.С. Шеховцева // Вестник РГУ им. И. Канта. Серия экономические и юридические науки. – 2008. – Вып. 3. – С. 32–38.
 7. Blair M. M. Ownership and control: Rethinking corporate governance for the twenty-first century. [Текст] / M.M. Blair. – Washington, D.C: Brookings Institution. – 560 p.
 8. Blaug M. *Economic theory in retrospect* (Fourth Edition) [Электронный ресурс] / Marc Blaug // Cambridge: Cambridge University press, 1990. – Режим доступу: <http://digamo.free.fr/blaug62.pdf>.
 9. Canso A.A. Social capital as an economic phenomenon [Текст] / Ali Ahmed Canso // *Administrarea Publica*. – 2015. – №4. – С.159–165.
 10. Chamberlin E. H. *The theory of Monopolistic Competition: A Re-orientation of the Theory of Value* (Eighth Edition) [Текст] / Edward Hastings Chamberlin. – Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1965. – 410 p.
 11. Commons J.R. *The Economics of Collective Action* (edited by Kenneth Parsons, and with a Biographical Sketch by Selig Perlman) [Текст] / John Rogers Commons. – Madison, Milwaukee: The University of Wisconsin Press and London, 1970.
 12. Dopfer Kurt. Micro-meso-macro [Электронный ресурс] / Kurt Dopfer, John Foster, Jason Potts // *Journal of Evolutionary Economics*. – 2004. – №14. – Режим доступу: [file:///D:/%23%D0%AE%D1%80%D0%B0/%23Downloads/SSRN-id721599%20\(1\).pdf](file:///D:/%23%D0%AE%D1%80%D0%B0/%23Downloads/SSRN-id721599%20(1).pdf).
 13. Drucker P.F. *Post-Capitalist Society* [Текст] / Peter Ferdinand Drucker. – New York: HarperCollins Publishers, 1993. – 240 p.
 14. Fama E. F. The Adjustment of Stock Prices to New Information [Текст] / Eugene F. Fama, Lawrence Fisher, Michael C. Jensen, Richard Roll // *International Economic Review*. – Vol. 10. – No. 1. – Feb., 1969. – pp. 1–21.
 15. Foster J. A micro-meso-macro perspective on the methodology of evolutionary economics: Integrating history, simulation and econometrics [Электронный ресурс] / John Foster, Jason Potts // *Schumpeterian perspectives on innovation, competition and growth* / Editors: Cantner, Uwe, Gaffard, Jean-Luc and Nesta, Lionel. – Germany: Springer Economics Journals, 2009. – Режим доступу: <http://www.uq.edu.au/economics/abstract/343.pdf>.
 16. Heilbroner R. L. *21 Century Capitalism* [Текст] / Robert L. Heilbroner. – New York: W. W. Norton & Company, 1993. – 175 p.
 17. Malakhovskiy Y. Theoretical approaches to the measurement of public-private partnership results [Текст] / Y. Malakhovskiy // *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. – 2015. – Випуск 2 (12). – Том 2. – С.137–142.
 18. Malakhovsky Y.V. Maximizing the value of entities of the region in the implementation of public-private partnerships [Текст] / Y.V. Malakhovsky, H.N. Nabulsi // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. – 2015. – Випуск 5. – С.95–100.
 19. Potts J. Toward an evolutionary theory of homo oeconomicus: The concept of Universal Nomadism [Электронный ресурс] / Jason Potts // *Evolutionary economics and human nature* / edited by John Laurent; with a preface by Geoffrey M. Hodgson. – Cheltenham, Glos, United Kingdom; Northampton, MA: Edward Elgar Publishing. – 2003. – Режим доступу: <http://trove.nla.gov.au/version/46649470>.
 20. Robinson J. V. *The Economics of Imperfect Competition*. 2nd ed. [Электронный ресурс] / Joan Violet Robinson. – London: Palgrave MacMillan, 1969. – Режим доступу: <https://books.google.co.uk/books?id=xM-vCwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f>.
 21. Schumpeter J. A. *Capitalism, Socialism and Democracy* [Электронный ресурс] / Joseph Alois Schumpeter. – Routledge, 2003. – Режим доступу: <http://digamo.free.fr/capisoc.pdf>.
 22. Schumpeter J.A. *The theory of economic development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle* (1912/1934). Translated from the German by Redvers Opie. With a New Introduction by John E. Elliot [Электронный ресурс] / Joseph A. Schumpeter. – Transaction Publishers: New Brunswick (U.S.A) and London (U.K). – 2011. – Режим доступу: <https://books.google.ca/books?id=-OZwWcOGeOwC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f>.
 23. Stiglitz J. E. Equilibrium in Competitive Insurance Markets: An Essay on the Economics of Imperfect Information [Текст] / Joseph E. Stiglitz, Michael Rothschild // *Quarterly Journal of Economics*. – 1976. – Vol. 90. – No. 4. – pp. 629–649.

References

1. Inshakov, O.V. (2003). Strukturnoye utochnenie sodержaniya ekonomicheskoy teorii. Potentsial mnogourovnevnogo podkhoda [Structural specification of the economic theory. Potential of multilevel approach]. *Rossiyskiy ekonomicheskii zhurnal. – Russian Economic Journal*, 3, 84-86 [in Russian].
2. Kleyner, G.B. (Eds.). (2001). *Mesoeconomics in transition: markets, industry, enterprise*. Moscow: Nauka.
3. Kleyner, G.B. (Eds.). (2011). *Development mesoeconomics*. Moscow: Nauka. *kleiner.ru*. Retrieved from: <http://kleiner.ru/wp-content/uploads/2014/09/Mezo-razv1.pdf> [in Russian].
4. Polchihina, S.V. (2003). Holding kak institucionalnaya struktura mezoekonomiki [Holding like the institutional structure of mesoeconomics]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Saint Petersburg. *diss.seluk.ru*. Retrieved from: <http://diss.seluk.ru/av-ekonomika/1911809-1-holding-kak-institucionalnaya-struktura-mezoekonomiki.php> [in Russian].
5. Averintsev S.S. (Eds.). (1989). *Philosophical encyclopedic dictionary*. Moscow: Sovetskaya Encyclopaedia.
6. Shekhovtseva, L.S. (2013). Region kak sybekt razvitiya [The Region as a Subject of Development]. *Vestnik RGU im. I. Kanta – Vestnik of the Russian State University of a name I. Kant, Vol. 3, Series of Economic and Legal Science*, 32–38 [in Russian].
7. Blair, M.M. (1996). *Ownership and control: Rethinking corporate governance for the twenty-first century*. Washington, D.C: Brookings Institution [in English].
8. Blaug, M. (1990). *Economic theory in retrospect*. (4th ed.). Cambridge: Cambridge University press. *digamo.free.fr*. Retrieved from: <http://digamo.free.fr/blaug62.pdf> [in English].
9. Canso, A.A. (2015) Social capital as an economic phenomenon. *Administrarea Publica*, 4, 159-165 [in English].
10. Chamberlin, E.H. (1965). *The theory of Monopolistic Competition: A Re-orientation of the Theory of Value* (8th ed.). Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press [in English].
11. Commons, J.R. (1970). *The Economics of Collective Action*. Kenneth Parsons (Eds.). Madison, Milwaukee: The University of Wisconsin Press [in English].
12. Dopfer, K., Foster, J., & Potts, J. (2004). Micro-meso-macro. *Journal of Evolutionary Economics*, 14, 53-68. Retrieved from: [file:///D:/%23D0%AE%D1%80%D0%B0/%23Downloads/SSRN-id721599%20\(1\).pdf](file:///D:/%23D0%AE%D1%80%D0%B0/%23Downloads/SSRN-id721599%20(1).pdf) [in English].
13. Drucker, P.F. (1993). *Post-Capitalist Society*. New York: HarperCollins Publishers [in English].
14. Fama, E. F., Fisher, L., Jensen, M.C., & Roll, R. (1969). The Adjustment of Stock Prices to New Information. *International Economic Review*, 10, 1, 1-21 [in English].
15. Foster, J. & Potts, J. (2009). A micro-meso-macro perspective on the methodology of evolutionary economics: Integrating history, simulation and econometrics. U. Cantner. (Eds.). *Springer Economics Journals*. *espace.library.uq.edu.au*. Retrieved from: <http://www.uq.edu.au/economics/abstract/343.pdf> [in English].
16. Heilbroner, R. L. (1993). *21 Century Capitalism*. New York: W. W. Norton & Company [in English].
17. Malakhovskiy, Y.V. (2015). Theoretical approaches to the measurement of public-private partnership results. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noyi vlasnosti – Theoretical and practical aspects of the economy and intellectual property*, 2 (12), 2, 137-142 [in English].
18. Malakhovskiy, Y.V. (2015). Maximizing the value of entities of the region in the implementation of public-private partnerships. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. – Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University*, 5, 95-100 [in English].
19. Potts, J. (2003). *Toward an evolutionary theory of homo economicus: The concept of Universal Nomadism / Evolutionary economics and human nature*. J. Laurent (Eds.). Northampton, MA: Edward Elgar Publishing. *trove.nla.gov.au*. Retrieved from: <http://trove.nla.gov.au/version/46649470> [in English].
20. Robinson, J.V. (1969). *The Economics of Imperfect Competition*. (2d ed.). London: Palgrave MacMillan. *books.google.co.uk*. Retrieved from: <https://books.google.co.uk/books?id=xM-vCwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f> [in English].
21. Schumpeter, J.A. (2003). *Capitalism, Socialism and Democracy*. Routledge. *digamo.free.fr*. Retrieved from: <http://digamo.free.fr/capisoc.pdf> [in English].
22. Schumpeter, J.A. (2011). *The theory of economic development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle (1912/1934). With a New Introduction by John E. Elliot*. (Redvers Opie, Trans.) Transaction Publishers: London. *books.google.ca*. Retrieved from: <https://books.google.ca/books?id=-OZwWcOGeOwC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f> [in English].
23. Stiglitz, J.E., & Rothschild, M. (1976). Equilibrium in Competitive Insurance Markets: An Essay on the Economics of Imperfect Information. *Quarterly Journal of Economics*, 90, 4, 629-649 [in English].

Leonid Filshtein, Professor, Doctor of Economics

Yurii Malakhovsky, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Kirovohrad National Technical University, Kropivnitskiy, Ukraine

Ali Ahmed Canso, Postgraduate

Kirovohrad National Technical University, Kropivnitskiy, Ukraine

The American University of Culture & Education (AUCE), Beirut, Lebanon

Methodological Approaches to Strategic Management of Development of Mesosystems in the Structure of the National Economy

The purpose of this publication is to summarize the methodological approaches to definition of essence of the category “mesosystems in the structure of the national economy” and the wording of the strategic principles of management in the conditions of state regulation of development of sectoral structures for the implementation of the model of post-industrial technological mode of economic system.

The transition to the model of post-industrial technological mode of economic system at the national level requires addressing the negative impact of dismantling of the institutions of centralized management of the economy. Among the means of solving the problems in a coherent institutional construction of the field mesoeconomics segment of the economy. Mesostable, forming a stable composition of participants, internal factors and the nature of the trajectory of development is the objective regulation of economic formations of mesoeconomics systems in the structure of the national economy. The list of varieties to the regulation of relations is much wider from the competition and includes various forms of cooperation at sectoral and territorial level entities in the contact form, co-production, cooperation, coordination, co-evolution, and consolidation.

The expansion of the range of functional relationships, the ways of exchange of current information on the activities of the subjects, the intensity of the perspective of the intentions of their activities can be carried out towards the establishment with the efforts of power structures of different levels of competence mesosystemic groups to ensure the development and implementation of all the possible savings of transaction costs to the national economy's sustainable, balanced and effective development

mesoeconomics system, strategic management, transaction costs, post-industrial society, institutionalism

Одержано (Received) 20.11.2016

Прорецензовано (Reviewed) 25.11.2016

Прийнято до друку (Approved) 28.11.2016

УДК 351:378(338:354)

Hani Mohammad Haidura, Postgraduate

Kirovohrad National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

The American University of Culture & Education (AUCE), Beirut, Lebanon

Regulation Mechanism of Innovative Development of Research Sector of the Higher Education System in Ukraine

The purpose of this publication is to generalize and deepen the scientific approaches to defining the essence of the state regulation of the innovative development of the research sector of the higher education system (SRID RS HES); to develop the classification of the forms and models of the SRID RS HES; to explore the main areas of the SRID RS HES; to summarize the current national and international experience of using forms of the SRID RS HES to use it in the economy of Ukraine and Lebanon; to analyze and evaluate the features of the SRID RS HES the interregional and regional levels of the national economy; to develop the author's model of rating evaluation of the competitive positions of the universities oriented on the innovative development; to develop the strategic directions of the SRID RS HES in Ukraine; to develop the proposals for improving the organizational and economic bases (mechanism) of the adjustment of the SRID RS HES; to form the financial conditions for the innovative leading of the higher education institutions in terms of the research activity under conditions of the integration processes in the higher education system.

regulation mechanism, innovative development, forms and models of state regulation, research sector of the higher education

© Hani Mohammad Haidura, 2016